

Asumismenot 2023

Kommenttipuheenvuoro

Mediatilaisuus 22.8.2023

Jukka Kero, Pääekonomisti, Kiinteistöliitto

Sisältö

- 1) Yleisiä havaintoja asumisen markkinoilla
- 2) Kustannuskehitys vs. tulokehitys
- 3) Poliittikkakommentit
- 4) Keskustelua
- 5) Tulevia julkistuksia

1) Yleisiä havaintoja asumisen markkinoilla 2023

Asuntojen
hinnat
laskevat

Hoitokulut
nousevat
riipeästi

Ara-vuokrat
voimakkaassa
nousussa

Vapaa-
rahoitteiset
vuokrat
maltillisessa
nousussa

Kustannukset
nousevat
voimakkaasti

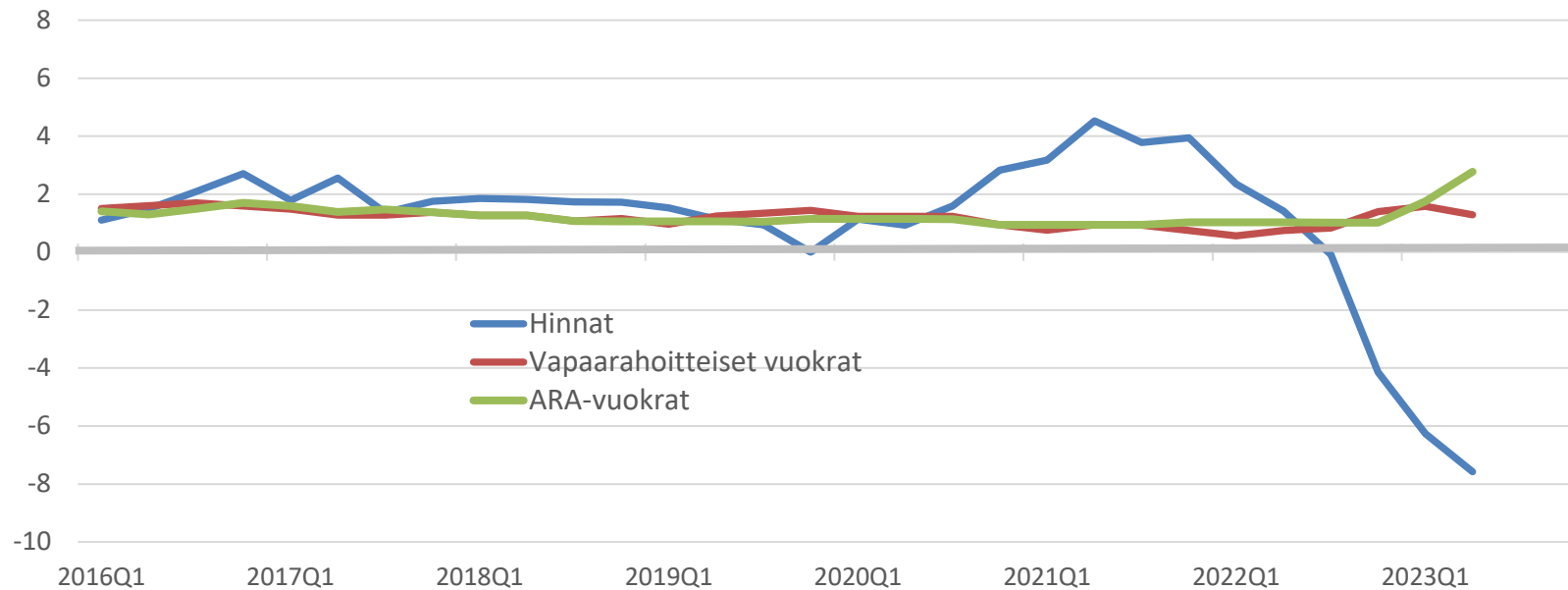
Korot
nousseet
pohjilta
ylöspäin

Talouden
vauhti
hiipunut

Palkkojen
nousu lisää
ostovoimaa

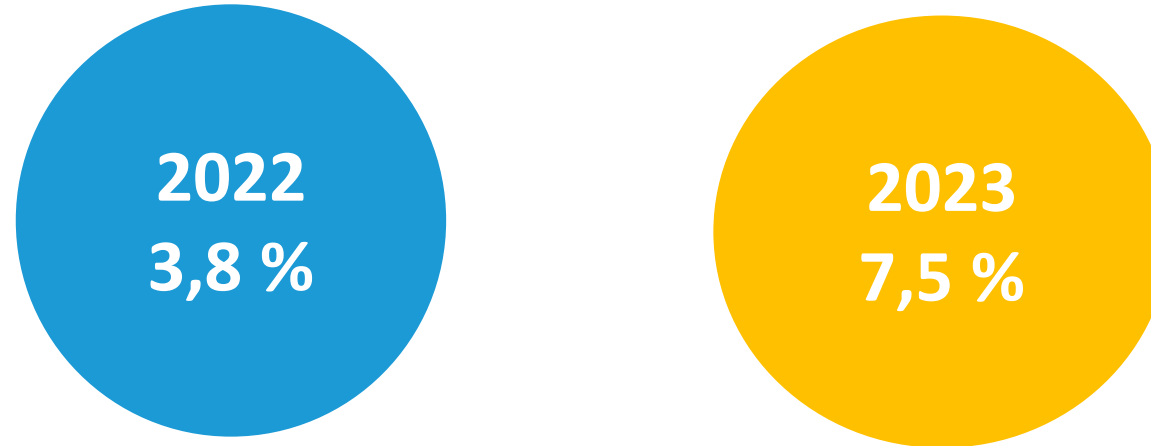
Hinnat sukeltavat, kustannukset paineistavat, runsas uudistuotanto hillitsee vapaarahoitteisia vuokria

Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat, ja asuntojen vuokrat
Q1/2016 - Q2/2023
%-muutos edellisvuodesta

Lähde: Tilastokeskus

Hoitovastikkeen keskimääräiset muutosarviot* kerrostaloissa 2022 ja 2023 / Top-10 -kaupungit

Lähteet: Kiinteistöliitto, Talous- ja rahoituskysely 2021 ja **Vastikekysely, Maaliskuu 2023**. *) Aineistojen vertailut antavat karkean arvion vastanneiden taloyhtiöiden hoitovastikkeen muutoksista. **Kiinteistöliitto tarkentaa arviota vuodelta 2023 syyskuussa 2023.**

Kerrostalojen keskimääräinen vastikearvio noussut 8 % vuodelle 2023 Top-10 -kaupungeissa

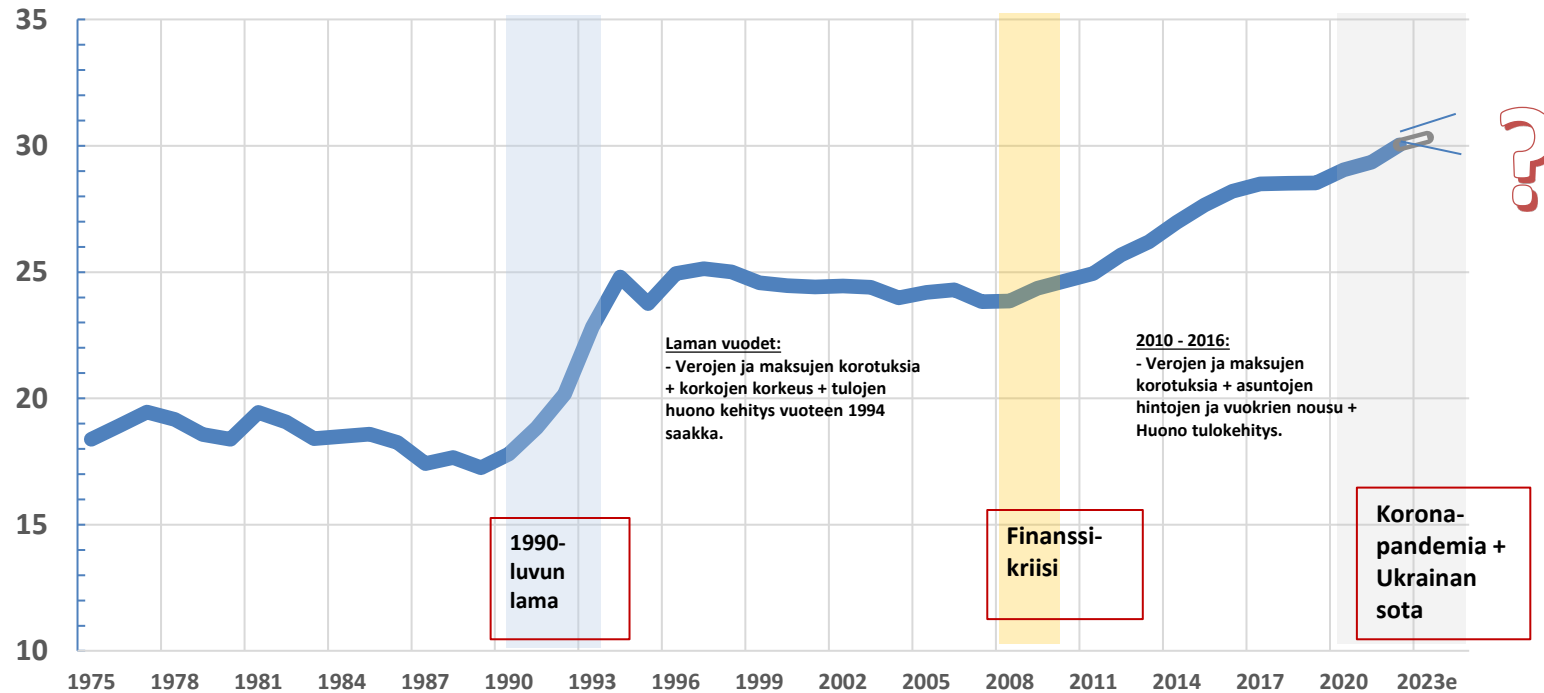
Kerrostalojen keskimääräiset hoitovastikkeet 2022 ja 2023

Riviotsikot	Keskiarvo /	Keskiarvo /	Muutos, %
	Vastiketaso	Vastiketaso	
Turku 2022	3.56	3.88	9
Helsinki 2022	4.74	5.15	9
Oulu 2022	3.41	3.69	8
Kuopio 2022	3.98	4.30	8
Tampere 2022	3.98	4.27	7
Espoo 2022	4.21	4.52	7
Vantaa 2022	4.04	4.31	7
Pori 2022	3.54	3.71	5
Lahti 2022	3.86	4.03	4
Jyväskylä 2022	3.75	3.88	3
Kaikki yhteensä 2022	4.17	4.49	8

Lähde: Kiinteistöliitto, Vastikekysely, Maaliskuu 2023 Kiinteistöliitto tarkentaa arviota vuodelta 2023 syyskuussa 2023.

2) Asumismenot pysyvät kipurajalla

Asumismenot* suhteessa kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin 1975 - 2024e, %

Lähde: Tilastokeskus/Kansantalouden tilinpito 1975-2022, Kiinteistöliiton karkeat arviot 2023-2024 asumismenoista 8/2023.

* Kansantalouden tilinpidon kulutusmenojen luokka 04 Asuminen, vesi, sähkö, kaasu, ja muut polttoaineet.

3) Poliittikkakommentit

- A. Kiinteistöveron rajut korotukset tyrmistyttävät
→ Harkintaa päätöksiin 1) TAE 2024, 2)
Kiinteistöveron arvostushankkeen jatko.
- B. Korjausrakentamisen ja kiinteistön ylläpidon edistäminen loistaa poissaolollaan hallitusohjelmassa → Asiassa syytä järjestäytyä myös julkisen vallan puolella.
Kustannustehokkaita toimenpiteitä on paljon, ml. korjausrakentamista koskevien lainsäädäntöhankkeiden huolellinen valmistelu ja siihen vaikuttaminen (Suomi ja EU).

Maapohjan veroprosentin alarajan korotus Orpon hallituksen HO:ssa 0.93 % -> 1.30 %: Vaikutusarvioita...

- Maapohjan kiinteistövero nousee noin 40 %.
- Alueelta ja kiinteistöstä toiseen maapohjan ja rakennuksen kiinteistöveron osuus vaihtelee suuresti. Pääsääntöisesti suuremmissa kaupungeissa maapohja on verotusarvoltaan kallista, ja ....
- Vuonna 2023 alle 1,40 % olevien kuntien määrä on 245, ts. reilusti yli kaksi kolmesta kunnasta.
- Vaikutukset euroissa suurimmat niissä kunnissa, ja niillä alueilla, joissa maapohjan arvo keskimääräistä selvästi suurempi, ja joissa veroprosentin nousu suhteellisesti suuri.
- Suurin euroissa mitattava aluekohtainen nousu osuu Helsinkiin. Kiinteistöliiton Indeksitalovertailussa toiseksi kalleimmalla alueella kerrostaloyhtiön kiinteistövero nousi 29 % vuodesta 2023. Euroilla mitattuna nousua 0,24 snt/m²/kk. 60-neliöisessä huoneistossa siten 14,15 e/kk ja 169,83 e/v
- Helsingin kalleimmalla alueella keskustassa vielä tätä enemmän, laitakaupunkialueilla hieman vähemmän.
- Mitä lähempänä prosenttia 1,30 ollaan lähtötilanteessa, ja mitä halvempaa maa on sitä pienempi muutos verovelvolliselle on tulossa, mikäli HO:n kirjaus menee maaliin.

Kiinteistöveron arvostushanke / Kiinteistöverovelvollisten näkökohtia

Jos hanketta jatketaan, seuraavia asioita muistettava:

- a) Vaikutusarviot oltava tarkat ennen päätöksiä
- b) Muutokset oltava verovelvollisten kannalta kohtuullisia
- c) Mahdolliset isot tasomuutokset pitkillä siirtymäajoilla
- d) Veroprosenttien alarajojen poisto.

2) Korjausrakentamisen /suunnitelmallisen kiinteistönpidon tukeminen asuinkiinteistöissä

- HO ei sisältänyt tästä juuri mitään.
- Miksi tämä on tärkeää, varsinkin kun kiinteistön ylläpito ja korjaaminen on omistajan vastuulla?
  1. Asuinrakennusten arvo noin 450 – 500 mrd. euroa (Asuinrakennusten korjaustarve 2020 – 2050 (2021))
  2. Rakennuskustannusten nousu ollut jyrkkää 2020-2023: tammikuusta 2020 heinäkuuhun 17 %.
  3. Korkojen nousu viimeisen kahden vuoden aikana.
  4. Korjausrahoituksen saatavuus vaikeutunut viime vuosina osassa kiinteistökantaa.
  5. Korjausrakentamisen säädökset kiristyneet ja kiristymässä edelleen, energiapainotus vaatimuksissa korostuu: Kustannuksia lisää investointiin, joista osa palautuu pienentyvän energiankäytön myötä.
  6. Julkinen tuki on kohdistunut yhä enemmän energiaan, ml. sähköautojen latausinfra-avustukset.
  7. **Valtion täytetakausta EI ole korjattu valuvioista huolimatta, eikä Asuintalovarauksen rakennetta ole päivitetty ajan tasalle.**
  8. Plus: Uudisrakentaminen tulee pienentymään tuntuvasti lähimmän vuoden aikana.

4) Keskustelua

5) Tulevia julkistuksia

- **Indeksitalo 2023:** ti 12.9.2023
  - Kaukolämmitteinen, 30 vuotta vanha mallitalo
  - Kuntakohtaiset maksut kohteena (keskimäärin noin 55 % kaikista taloyhtiöiden hoitokuluista kiinteistövero, kaukolämpö, vesi, sähkö ja jätehuolto
  - 59 kaupunkia ja kuntaa
  - Vertailu toteutettu vuodesta 2009
- **Talous- ja rahoituskysely 2023:** syyskuun lopussa
- **Talousarvio-ohje 2024:** lokakuun puoliväli + tammikuun alku.
- **Korjausrakentamisbarometri, syksy 2023:** Marraskuun alkupuolella.
- **Hoitovastikekysely 2024:** Maalis-huhtikuun vaihde 2024.

Kiinteistöliitto omistajana ja jäsenenä

KIINTEISTÖLIITTO
Palvelu Oy

KIINTEISTÖ-
MEDIA

SUOMEN

Kiinteistölehti

Kiinko

talokeskus Est. 1923

KTI

UIPI
1923
INTERNATIONAL UNION
OF PROPERTY OWNERS

KIINTEISTÖ
LIITTO